

MALİ BÜLTEN

ŞÜPHELİ ALACAKLAR VE KARŞILIK AYRILMASI

Sayı: 2005/28

Tarih: 18 / 09 / 2005

Değerli Müşterimiz,

Vergi hukukumuzda tahakkuk esası geçerli olduğundan, gelir satışlar esnasında oluşturulmakta bu işlemde doğan alacağın tahsil edilip edilmemesi vergileme açısından önem arz etmemektedir.

Bu durumda satıştan doğan alacak tahsil edilemez hale geldiğinde bu şekilde oluşan para kaybı yanında aynı zamanda bedeli tahsil edilemeyen bu alacak için vergi ödemek gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır.

İşte Vergi Usul Kanunumuzun 323'ncü maddesinde böyle durumlarda bir de gereksiz yere vergi ödenmesinin önlenmesi amacıyla "şüpheli alacak" müessesesi düzenlenmiştir.

Anılan maddeye göre,

a) Dava veya icra safhasına gelen alacaklar ya da

b)Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar

şüpheli alacak kabul edilip bunlar için karşılık ayrılabilir.

Görüldüğü üzere, küçük alacaklar dışındaki alacaklar için şüpheli alacak karşılığı ayırmanın temel koşulu dava veya icra safhasına getirilmiş olmasıdır. Bu nedenle tahsili şüpheli hale gelmiş alacaklar için 2003 yılı vergisi açısından bu vergi avantajından yararlanılmak isteniyorsa Aralık ayı sonuna kadar dava açılmalı ya da icra işlemi başlatılmalıdır.

Küçük alacaklar: Bu grup için alacağın senetli veya senetsiz olması önemli değildir. Karşılık ayırmak için şart tutarın icra veya dava takibine değmeyecek derecede küçük olması ve protesto edilmesine veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen,borçlu tarafından ödenmemesidir.Küçük alacak tanımının kanunda tanımı yapılmamıştır.Bu nedenle küçük alacak tanımını objektif bir baza oturtmak mümkün değildir.Dava veya icra için, takipçilere verilecek ücret ve diğer dava veya icra masraflarının tutarı ölçü olarak alınabilir.

Şüpheli alacak kaydında şu hususlar mutlaka gözönünde tutulmalıdır:

- Şüpheli alacak karşılığı ancak hasıllata veya gelire girmiş alacaklar için ayrılabilir.
- Teminatlı alacaklar için karşılık ayrılmaz.

- Alacağın bir kısmının teminatlı olması halinde teminatı aşan kısım için karşılık ayrılır.
- İnceleme elemanları KDV ye isabet eden kısım için ayrılan karşılığı eleştirmektedirler.
- Alacağın şüpheli hale geldiği yıl karşılık ayrılmalıdır. Aksi yönde yargı kararları olsa da Maliye İdaresi görüşü değişmemiştir.
- Kamu idare ve müesseselerinden olan alacaklar için karşılık ayrılmaz.
- Haciz alacağın teminata bağlandığını gösterir. Haciz edilen mallar henüz paraya tahvil edilmemiş olsa bile, karşılık ayrılamaz.
- Cirolu senetler için karşılık ayırabilmek için senedi ciro eden hakkında da takibat yapılmış olması zorunludur.

Yararlı olması dileğiyle saygılarımı sunarım.

Murat KÖSEOĞLU
Serbest Muhasebeci
Mali Müşavir

